

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษในหมวดคำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำกริยา คำสรรพนาม และคำแสดงการถาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ นักวิชาการท้องถิ่น โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ในการเลือกคือเป็นผู้ที่ทำงานในขอนแก่นอย่างน้อย 5 ปีทางด้านศิลปวัฒนธรรม หรือ ภาษาอีสานและเป็นผู้ที่ใช้ภาษาอีสานในชีวิตประจำวัน จำนวน 6 คน , ชาวต่างประเทศที่เป็นชาวอเมริกันซึ่งอยู่ในเมืองไทยอย่างน้อย 2 ปี จำนวน 2 คน , ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอีสาน และใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มครูที่สอนโรงเรียนในอำเภอ เมืองและกลุ่มครูที่สอนนอกอำเภอเมืองขอนแก่น จำนวน 108 คน ผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 116 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองและประเมินผลหลักสูตร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6ข. โรงเรียนบ้านเปิด (ทำบึงประชาสงเคราะห์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 26 คน เป็นนักเรียนชาย 15 คนและนักเรียนหญิง 11 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนคือ เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้บริหารและคณะครูสนับสนุนการวิจัย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลางและมีการจัดชั้นเรียนแบบคละกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสำรวจคำภาษาถิ่นขอนแก่น โดยให้นักวิชาการท้องถิ่นตรวจสอบว่าเป็นคำภาษาถิ่นของขอนแก่นจริงหรือไม่
2. แบบสำรวจคำศัพท์ที่นักเรียนมีพบเห็นบ่อย จำเป็น และมีโอกาสได้ใช้จริงในชีวิตประจำวัน โดยสำรวจจากครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดขอนแก่น
3. แบบประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตรท้องถิ่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของหลักสูตร
4. แบบทดสอบประจำบทเรียน เป็นแบบปรนัย บทละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 70 ข้อ
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ

การดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและผลที่ได้รับ

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาข้อมูลจากการสำรวจคำภาษาถิ่นขอนแก่น ซึ่งเป็นหมวดคำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำกริยา คำสรรพนาม และคำแสดงการถาม

แหล่งข้อมูลที่ได้ จากหนังสือ , เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการท้องถิ่นและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และการตรวจสอบความเหมาะสมของคำศัพท์ภาษาถิ่นเป็นคำภาษาอังกฤษจากชาวต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นพื้นฐานในการร่างหลักสูตร โดยนำคำศัพท์ที่ได้มาสร้างเป็นเนื้อหาซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นและปรับเข้ากับเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งยึดรูปแบบและโครงสร้างประโยชน์จากหนังสือ English Is Fun Book IV ตั้งแต่บทที่ 9 - 15 จำนวน 7 บท คำศัพท์ที่นำมาพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 118 คำ ผลที่ได้จากการพัฒนาหลักสูตรคือ ได้ เอกสารหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย (1) หลักการและจุดมุ่งหมาย (2) จุดประสงค์ (3) กิจกรรมการเรียนการสอน (4) เนื้อหาสาระ (5) สื่อการเรียนการสอน (6) การวัดและประเมินผล และได้เอกสารประกอบหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย (1) คู่มือครู (2) แผนการสอน (3) แบบทดสอบ (4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เมื่อร่างหลักสูตรแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบด้วยแบบประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งประเมินจากแบบประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตร ผลของข้อเสนอแนะจากแบบประเมินคือ ปรับการใช้ชื่อของตัวละครในบทเรียน โดยใช้ชื่อที่เป็นอีสาน ตรวจสอบการใช้ตัวอักษรนำหน้าชื่อสิ่งต่างๆ ที่เป็นคำเฉพาะ เพิ่มเกมและกิจกรรมที่ทำให้มีการแข่งขันเกี่ยวกับคำศัพท์ท้องถิ่น ปรับการเขียนจุดประสงค์และความคิดรวบยอด ตรวจสอบความถูกต้องของคำศัพท์ท้องถิ่นในหมวดคำนามเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ปรับการเขียนคำอธิบายเกมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับการเขียนคำอธิบายในการใช้หลักสูตร ให้ชัดเจนขึ้น และเพิ่มข้อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร โดยนำข้อสรุปที่ได้จากการประเมินความสมบูรณ์ของหลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตร ผลที่ได้จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ได้ปรับวิธีการเขียนคำอธิบายต่างๆ ในหลักสูตรให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อตรวจสอบก่อนนำไปทดลองใช้ โดยติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง คือ โรงเรียนบ้านผือ (สวัดศิราชญ์วิทยา) ตั้งกักสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียน โดยได้ทำการทดสอบหาค่าความยาก คำอ่านจําแนก ความเที่ยงของแบบทดสอบประจำบทเรียน ผลที่ได้คือได้แบบทดสอบที่มีค่าความยากและคำอ่านจําแนกอยู่ระหว่าง 0.2 - 0.8 เป็นค่าที่เหมาะสมในการนำแบบทดสอบมาใช้ได้ และมีค่าความเที่ยงของแบบทดสอบตามสูตร K-R 20 เท่ากับ .68 ได้ทำการสุ่มเลือกบทเรียนเพื่อทดลองสอนได้บทที่ 12 เกี่ยวกับงานเทศกาลไหมและประเพณีผูกเสี่ยว ซึ่งมีแผนการสอน 3 คาบ ซึ่งใช้เวลาในการทดลอง 1 สัปดาห์ ผลจากการทดลองสอนคือ แผนการสอนทุกแผนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้ แต่ควรเพิ่มกิจกรรมในแผนการสอนที่ 2 เพื่อให้มีความเหมาะสมกับเวลายิ่งขึ้น และปรับกิจกรรมในแผนการสอนที่ 1 และ 3 เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมเนื้อหาในบทเรียน

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นมาปรับปรุงเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งผลที่ได้รับทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษที่มีความสมบูรณ์ขึ้น เหมาะกับสภาพท้องถิ่นและสามารถนำไปใช้ได้จริงในท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการนำหลักสูตรไปใช้

1. การทดลองใช้หลักสูตร

โดยติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนบ้านเป็ด (ทำบึงประชาสงเคราะห์) ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียน ทำการจับสลากเพื่อเลือกห้องเรียนจำนวน 1 ห้อง ซึ่งได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6x. จำนวน 26 คน เป็นนักเรียนชาย 15 คน นักเรียนหญิง 11 คน จากนั้นได้สุ่มเลือกเนื้อหาจาก บทเรียนจำนวน 3 บท โดยการจับสลากได้บทเรียนที่ 10 (แผนการสอนที่ 1 - 3) บทที่ 12 (แผนการสอนที่ 4-6) และบทที่ 13 (แผนการสอนที่ 7-10) ซึ่งมีแผนการสอนทั้งสิ้นจำนวน 10 แผน 30 คาบเรียน ใช้เวลาในการทดลองใช้หลักสูตร 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 15 คาบ ผลจากการนำหลักสูตรไปใช้คือ แผนการสอนทุกแผนมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ได้ ซึ่งผลจากการประเมินแผนการสอนได้นำมาปรับเนื้อหาของแผนการสอนที่ 2 และ 8 ปรับให้มีความเหมาะสมกับเวลา ปรับความยากของเนื้อหาในแผนการสอนที่ 1 และ 10 ให้ง่ายขึ้น ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนของแผนการสอนที่ 7 ให้เหมาะสมกับเวลา ปรับแบบฝึกหัดของแผนการสอนที่ 1, 6 และ 10 ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และปรับแบบฝึกหัดของแผนการสอนที่ 7 ให้ครอบคลุมเนื้อหายิ่งขึ้น

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน หลังจากเรียนตาม หลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนในด้านความพอใจ ด้าน ประโยชน์ และความยากง่ายของหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมากทุกรายการ

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัย คือ

1. เอกสารหลักสูตร

1.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย ยึดตามแนวของหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช

2539

1.2 จุดประสงค์ ยึดตามจุดประสงค์ของภาษาอังกฤษระดับมาตรฐานพื้นฐาน

คอนต้น

1.3 เนื้อหา มีทั้งหมด 7 บทเรียน ซึ่งมีแผนการสอนทั้งสิ้น จำนวน 25 แผน

แผนละ 3 คาบ ใ้เวลา 1 ชั่วโมง

- บทที่ 9 เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ประกอบด้วยแผนการสอน 4 แผน มีคำศัพท์ 19 คำ เป็นคำนาม 14 คำ คำสรรพนาม 5 คำ คำแสดงการถาม 2 ประโยค
- บทที่ 10 รายการอาหารพื้นบ้าน พืช และสัตว์ มีคำศัพท์ 16 คำ เป็นคำนาม 8 คำ คำคุณศัพท์ 4 คำ คำกริยาวิเศษณ์ 1 คำ และคำกริยา 3 คำ
- บทที่ 11 ตัญถักมณฑจังหวัดขอนแก่นและประวัติพระธาตุขามแก่น มีคำศัพท์ 24 คำ 2 ประโยค เป็นคำนาม 14 คำ คำคุณศัพท์ 2 คำ คำกริยาวิเศษณ์ 3 คำ คำกริยา 5 คำ คำแสดงการถาม 2 ประโยค
- บทที่ 12 งานเทศกาลไหมและประเพณีผูกเสี่ยว มีคำศัพท์ 5 คำ เป็นคำนาม 4 คำ คำคุณศัพท์ 1 คำ และคำแสดงการถาม 3 ประโยค
- บทที่ 13 สถานที่น่าสนใจในขอนแก่น มีคำศัพท์ 15 คำ เป็นคำนาม 9 คำ คำคุณศัพท์ 2 คำ คำกริยา 4 คำ
- บทที่ 14 อาชีพในท้องถิ่น มีคำศัพท์ 16 คำ เป็นคำนาม 12 คำ คำกริยา 4 คำ
- บทที่ 15 งานเทศกาลดอกคูณเสียงแคน, วิธีประกอบอาหารพื้นบ้านอย่างง่าย มีคำศัพท์ 18 คำ เป็นคำนาม 13 คำ คำคุณศัพท์ 2 คำ คำกริยา 3 คำ และคำแสดงการถาม 1 ประโยค

1.4 แนวการจัดการเรียนการสอน มุ่งความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

1.5 สื่อประกอบการเรียนการสอน เน้นสื่อที่นักเรียนพบเห็นในชีวิตประจำวัน และสิ่งรอบ ๆ ตัว รวมถึงเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับท้องถิ่น ได้แก่ ของจริง รูปภาพ บัตรคำ แถบประโยค เกม และกระเป๋าค้นหา เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารถึงสิ่งที่ตนเองพบเห็นและเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันได้ เช่น กระดัง ตะกร้า ไข่ ข้อง เป็นต้น

2. เอกสารประกอบหลักสูตร

2.1 คู่มือครู ประกอบด้วยแนวการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหา 7 บทเรียน ซึ่งมีการอธิบายเกมและกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ ที่ใช้ในบทเรียน และสิ่งที่ครูควรรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นข้อความรู้และคำศัพท์เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาของบทนั้นๆ

2.2 แผนการสอน ประกอบด้วย ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประกอบการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล มีจำนวนทั้งหมด 25 แผน ซึ่งแต่ละแผนการสอนมีแบบฝึกหัดท้ายแผน

2.3 แบบทดสอบประจำบทเรียน เพื่อวัดความสามารถในการใช้คำศัพท์ท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นจำนวน 7 บท บทละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 70 ข้อ

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นวิชาภาษาอังกฤษ

ผลการนำหลักสูตรไปใช้หลักสูตร แบ่งออกเป็น

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบของนักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินผลที่ตั้งไว้ คือร้อยละ 60 ซึ่งคะแนนที่ได้หลังการเรียนบทที่ 10 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ร้อยละ 95.38 และมีคะแนนเพิ่มจากเกณฑ์การประเมินเฉลี่ยร้อยละ 88.46 รองลงมาคือคะแนนหลังการเรียนบทที่ 12 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85 เพิ่มจากเกณฑ์ร้อยละ 59.62 และบทที่ 13 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 81.15 เพิ่มจากเกณฑ์ร้อยละ 51.92

2. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในด้านความพอใจด้านประโยชน์ และด้านความเข้าใจของหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกรายการ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.69 โดยในด้านความพอใจนักเรียนมีความพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.88 นักเรียนพอใจในความเหมาะสมของเนื้อหาในหลักสูตรน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.62 ด้านประโยชน์นักเรียนคิดว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุดเฉลี่ย 2.58 และนักเรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับท้องถิ่นน้อยที่สุดเฉลี่ย 2.54 ส่วนด้านความเข้าใจซึ่งนักเรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนไป คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.54

สรุปผลการปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร หลังการทดลองใช้หลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. แผนการสอนที่ 1 ปรับแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ยิ่งขึ้น โดยเพิ่มแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ขาดไป
2. แผนการสอนที่ 2 ปรับเนื้อหาให้น้อยลงเพื่อให้มีความเหมาะสมกับเวลา
3. แผนการสอนที่ 7 เพิ่มข้อคำถามในแบบฝึกหัดเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์
4. แผนการสอนที่ 8 ปรับเพิ่มเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับเวลา และเพิ่มขนาดของสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจนขึ้น
5. แผนการสอนที่ 10 ปรับเนื้อหาในเรื่องที่เรียนให้ง่ายขึ้น ส่วนคำศัพท์ยากที่คงไว้ให้นักเรียนรู้ความหมายแต่ไม่เน้นการเขียนและสะกดคำ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวจากชีวิตจริง และสังครอมข้างใกล้ๆ ตัว ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านและสิ่งที่น่าสนใจต่างๆ ในท้องถิ่น เพราะการเรียนรู้ที่คืนั้นควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่ไกลตัว การสอนเพื่อการสื่อสารควรจัดให้มีเนื้อหาที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2534 อ้างถึงใน พิศรวัลย์ โกวิทวดี, 2537) ดังนั้นการจัดการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงนั้น ต้องสอดคล้องกับชีวิตจริง สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตในท้องถิ่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพา นาคสุข (2527) ที่กล่าวว่า หลักสูตรควรมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งมีการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ทำให้ได้หลักสูตรที่สอดคล้องและเหมาะสมกับท้องถิ่น ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตนเอง การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จัก เข้าใจท้องถิ่นของตนเอง ย่อมจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่นของตนต่อไป (กรมวิชาการ, 2539; สัจจ อุทรานันท์, 2532; จันทิกา ลิมปิเจริญ, 2528; กรมวิชาการ, 2536; โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539)

นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากว่า หลักสูตรได้เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อความได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์การใช้ ซึ่งแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้เหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งควรเริ่มใช้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพราะเป็นระดับเริ่มต้นของการเรียนภาษาอังกฤษ (อุไรวรรณ ศฤงคารนันต์, 2526) แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นหลัก นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงไม่ว่าจะในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง เพราะเป็นการสอนที่ชี้ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษามากยิ่งขึ้น (พิตรวิทย์ โกวิทาทิ, 2537 ; อรุณี วิริยจิตรา, 2532 ; ดวงเดือน แสงชัย, 2531) อีกทั้งเนื้อหาในหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนและเรื่องราวในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ สุดสวาท (2534) ที่ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในปีพุทธศักราช 2543 ว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษจะเน้นทักษะพื้นฐานและการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในชีวิตประจำวันเป็นแกนกลางและจะเป็นเนื้อหาเฉพาะในท้องถิ่นด้วย ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมายยิ่งขึ้นเพราะสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนซึ่งก่อให้เกิดความรักและความผูกพันในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นและผู้เรียนสามารถสื่อสารให้ชาวต่างประเทศได้มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่น อีกทั้งผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่องราวในท้องถิ่นของคนอีกด้วย

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรท้องถิ่นได้เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมวิชาการ (2539) ที่กล่าวว่า ...เป็นการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียนโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริง และเป็นไปตามแนวการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ที่กล่าวไว้เป็นแนวว่า ...จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและจัดการเรียนการสอนภาษาด้วยกิจกรรมที่มีความหมายและหลากหลาย ฝึกการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (กรมวิชาการ, 2539) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการใช้เทคนิคการสอนและสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น เกม การอภิปราย การรายงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น ตามความเหมาะสมของเนื้อหา (Walter, 1985) ซึ่งกิจกรรมในการเรียนการสอนนี้ช่วยให้เกิดแรงงูใจในการเรียนภาษา สามารถพัฒนา

ความสามารถทางการใช้ภาษาเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและจดจำบทเรียนได้ดีขึ้น เนื่องจากการทำกิจกรรมเป็นการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้ผู้เรียนเห็นว่าการเรียนรู้ภาษานั้นสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งในการสอนภาษาผู้สอนควรคำนึงอยู่เสมอว่าสิ่งที่ให้ผู้เรียนเรียนนั้นผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทำอะไรบ้าง กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ออกนอกรั้วโรงเรียน (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537 ; อรุณี วิริยจิตรา, 2532 ; ประนอม สุรัสวดี, 2531 ; Halliwell, 1993) ยิ่งถึงใน สุทธิรัตน์ รุจิเกียรติกำจร, 2537) จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นมีความคิดเห็น ด้านความพอใจ ด้านประโยชน์และความอยากของหลักสูตรอยู่ในระดับมากทุกรายการ ซึ่งในด้านความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ดังที่ ภาควิชาจิตวิทยา, 2535 ; ฉวีวรรณ กินาวงศ์, 2533 ; พรรณี ช.เจนจิต, 2528 กล่าวไว้ว่า ในเด็กวัยนี้ที่ชอบทำกิจกรรมกลุ่ม ชอบการแข่งขัน และมีความอยากรู้อยากเห็น จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและความสนใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนด้านประโยชน์นั้น นักเรียนคิดว่าสามารถนำความรู้ที่เรียนมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนมาใช้ได้จริงในชีวิต และนักเรียนเห็นประโยชน์และความสำคัญของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอารี สัมหลวี (2535) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาต้องให้เด็กเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาในความมุ่งหมายที่ต่างกัน ฉะนั้นจึงทำให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนที่จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ส่วนความคิดเห็นด้านความอยากเกี่ยวกับความเข้าใจในสิ่งที่เรียนไปนั้นมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างน้อย อาจเนื่องมาจากมีคำศัพท์คำยากอยู่ ถึงแม้ว่านักเรียนจะรู้ความหมายในภาษาไทยแต่ก็จำคำศัพท์ที่เป็นภาษาอังกฤษไม่ค่อยได้จึงทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนภาษาไทยค่อนข้างยาก

จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดหลังจากเรียนบทที่ 10 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน พืชและสัตว์ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในจังหวัดขอนแก่นมีความสนใจในเรื่องนี้ ทั้งนี้อาจเพราะเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย และใกล้ตัวมากที่สุด ส่วนในบทที่ 13 ที่เกี่ยวกับสถานที่ที่น่าสนใจของจังหวัดขอนแก่น นักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะเป็นสิ่งที่ไกลตัว ถึงแม้จะมีนักเรียนหลายคนที่เคยไปสถานที่ต่างๆ เหล่านี้ แต่ก็ยังมีอีกหลายคนที่ไม่เคยเห็นแต่ในรูปภาพ รู้จักสถานที่ต่างๆเหล่านี้ จากคำขวัญของจังหวัด การ

ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และจากเนื้อหาในบทเรียน อีกทั้งคำศัพท์บางส่วนเป็นชื่อเฉพาะ และเป็นการเขียนทับศัพท์ซึ่งเป็นการยากสำหรับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทักษะการอ่านและการเขียน

จากแผนการสอนที่นำไปทดลองใช้ ซึ่งในแผนการสอนที่ 2 มีปัญหาด้านเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับเวลา เนื่องจากมากเกินไปและคำศัพท์เป็นคำยากเกินไปสำหรับนักเรียน จึงได้ปรับเนื้อหาให้น้อยลงและให้ง่ายยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถสอนได้ตามเวลา เพราะถ้ามีคำศัพท์ที่ยากมากเกินไประดับความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความสนใจและความเบื่อหน่ายที่จะเรียนได้ ในแผนการสอนที่ 8 เนื้อหาเรื่องเกมทายใจสถานที่ที่ต่าง ๆ เนื้อหาไม่เหมาะสมกับเวลา เพราะมีเนื้อหาน้อยเกินไป ทำให้มีเวลาเหลือจึงได้เพิ่มเนื้อหาและปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับเวลา ส่วนในแผนการสอนที่ 2, 7 และ 10 ได้ปรับเพิ่มแบบฝึกหัดเพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และสอดคล้องกับเนื้อหา เพราะแบบฝึกหัดเป็นการทบทวนการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียน จึงจำเป็นต้องสร้างให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และครอบคลุมตามเนื้อหาในสิ่งที่เรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถวัดผลและประเมินผลได้ว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนอย่างน้อยเพียงใด ครูควรแก้ไขในเรื่องใดที่นักเรียนยังไม่เข้าใจบ้าง จึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุไปตามเป้าหมายที่วางไว้

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องสื่อประกอบการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลและรายการคำศัพท์มีความเหมาะสมคิดแล้วกับหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสื่อที่ใช้เน้นสื่อของจริงที่พบเห็นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ง่ายในท้องถิ่น บางครั้งครูไม่จำเป็นต้องนำสื่อมาให้เด็กเรียนดูเพราะนักเรียนได้ใช้เป็นประจำในชีวิต นักเรียนพบเห็นอยู่ทุกวัน และคำศัพท์เหล่านี้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมจากชาวต่างประเทศเจ้าของภาษาแล้ว จึงมีความเชื่อถือได้ และวิธีการวัดผลประเมินผลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนแนวการจัดการเรียนการสอนควรปรับมากที่สุดเนื่องจากการเขียนคำอธิบายต่างๆ ไม่ชัดเจน และเพิ่มกิจกรรมและเกมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้แข่งขันกันมากยิ่งขึ้นและทำให้นักเรียนความสนุกในการเรียน และเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้เป็นกันเองยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนได้แสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเต็มที่

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนอย่างๆไม่เป็นทางการ นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ท้องถิ่นได้ นักเรียนมีความสนใจอยากรู้คำที่นักเรียนรู้จักซึ่งได้ใช้ในชีวิตประจำวันนั้นว่าจะใช้เป็นภาษาอังกฤษว่าอย่างไร และเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นที่นักเรียนทราบนั้นสามารถอธิบายได้อย่างไรบ้าง ทำให้นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี แต่เนื่องจากเป็นคำศัพท์เฉพาะและบางคำเขียนทับศัพท์ นักเรียนหลายคนอ่านสะกดคำยังไม่คล่องจึงทำให้มีปัญหาในการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะทักษะการเขียนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพิตรวัตย์ โกวิทวาทิ (2537) ที่กล่าวว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ย่างยากซับซ้อนที่สุด เพราะนักเรียนจะต้องมีความสามารถอย่างแท้จริงที่จะเขียนหรือถ่ายทอดความคิดความรู้ที่ตนเองผู้อ่านเข้าใจได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยนี้จะได้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดลองใช้หลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไปได้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการศึกษาจากคู่มือครูให้เข้าใจและจัดเตรียมสื่อในการเรียนการสอนให้พร้อม และพยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง
3. ควรจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมและควรจะให้บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น
4. ด้านครูผู้สอนควรมีการเตรียมตัวให้พร้อมโดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ครูควรแม่นในเนื้อหาทั้งที่เป็นคำศัพท์ท้องถิ่นและเรื่องราวในท้องถิ่น
5. ควรจัดให้มีการประเมินหลักสูตรทุกครั้งที่นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ เพื่อให้ทราบคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตรและนำมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มประสบการณ์อื่น และในท้องถิ่นอื่นๆ ต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษเสริมตามความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่ง เช่น ท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยว ควรจัดหลักสูตรการสนทนากับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ การสนทนาเกี่ยวกับการต่อรองราคาสิ่งของต่างๆ และหลักสูตรผู้นำเที่ยวในชุมชน เพื่อฝึกนักเรียนให้สามารถแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นแก่ชาวต่างประเทศ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย